

FINANSINSPEKTIONEN

Kreditmarknadsbarometern

KVARTAL 4 - 2013

21 MARS 2014

Fortsatt ökande vinster

Vinsterna i de redovisade bolagsgrupperna fortsatte att stiga och uppgick under det fjärde kvartalet till 27 miljarder kronor. Totalt uppgick rörelseresultatet under 2013, i de redovisade bolagsgrupperna, till drygt 106 miljarder kronor. Samtliga bolagsgrupper redovisade ett högre rörelseresultat under 2013 jämför med året innan. Rörelseresultatet i storbankerna uppgick under det fjärde kvartalet till drygt 23 miljarder kronor och totalt 91 miljarder kronor för helåret.

Den årliga tillväxttakten i utlåningen ökade och uppgick vid utgången av året till 3,3 procent i storbankerna. Storbankernas utlåningstillväxt till svenska hushåll ökade något under perioden och uppgick till 5,6 procent. Tillväxttaken i storbankernas företagsutlåning var oförändrad och uppgick till 0,5 procent.

Inlåningen från svenska hushåll ökade med 5,7 procent under 2013. Det är den lägsta tillväxttakten sedan 2010.

Enheten Rapportering
08-787 80 00
rapportering@fi.se

www.fi.se

Kreditmarknadsbarometern beskriver den övergripande utvecklingen på kreditmarknaden. Utvalda diagram visas efter textavsnittet. Dessutom finns en statistikbilaga till Kreditmarknadsbarometern att ladda ned från www.fi.se/kmb2013_4.

INNEHÅLL

OM KREDITMARKNADSBAROMETERN	3
RÖRELSERESULTAT	4
UTLÅNING	4
INLÅNING OCH KAPITAL	4
DIAGRAM	5
RÖRELSERESULTAT	5
1. Rörelseresultat (storbanker)	5
2. Rörelseresultat (bankaktiebolag och sparbanker)	5
3. Rörelseresultat (övriga)	6
UTLÅNING	6
4. Förändring i utlåning till allmänheten (banker)	6
5. Förändring i utlåning till allmänheten (övriga)	7
6. Sektorfördelad utlåning (storbanker)	7
7. Utlåning till icke-finansiella företag	8
8. Kreditförluster netto/lån till allmänheten	8
INLÅNING OCH KAPITAL	9
9. Förändring i inlåning från allmänheten	9
10. Inlåning från svenska hushåll	9
11. Kapitaltäckningsgrad	10
DEFINITIONER	11
FÖRETAGEN	12

Om Kreditmarknadsbarometern

Kreditmarknadsbarometern publiceras kvartalsvis och sammanfattar resultatutvecklingen, utlåningen och kapital situationen i banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag. Kreditmarknadsbarometern omfattar cirka 280 företag med finansiell verksamhet, uppdelade i ett antal kategorier.

Kreditmarknadsbarometern baseras på den rapportering som finansiella företag under tillsyn är skyldiga att lämna till Finansinspektionen.

Kreditmarknadsbarometern är uppdelad i:

1. Rörelseresultat
2. Utlåning
3. Inlåning och kapital

Definitioner finns sist i barometern. En sammanställning av populationen per rapportdagen återfinns i statistikbilagan. Alla nyckeltal är storleksviktade (dvs. kvoter är mätta som företagens sammanlagda värde i täljare och nämnare). När diagramutvecklingen är i årstakt innebär det summan av de fyra senaste kvartalen för uppgifter från resultaträkningen eller det senaste årets förändring för uppgifter från balansräkningen.

Barometern beskriver utvecklingen både för de fyra stora bankkoncernerna (som benämns storbanker i rapporten) och för övriga finansiella företag.

Valet mellan att visa information för koncerner respektive för enskilda juridiska personer medför ofta en komplikation när den svenska finansiella sektorn ska beskrivas. De stora bankkoncernerna består vanligen av en moderbank, som är ett svenskt bankaktiebolag, samt av dotterbolag i form av ett bostadsinstitut, samt i varierande grad svenska kreditmarknadsbolag, svenska värdepappersbolag, utländska dotterbanker eller filialer i utlandet. Även andra mindre koncerner finns på den svenska marknaden men dessa ingår inte i Kreditmarknadsbarometern.

I Kreditmarknadsbarometern har valet mellan att redovisa uppgifter för en koncern och ett enskilt bolag hanterats på följande sätt. När storbanker redovisas, visas hela koncernen, inklusive såväl svenska som utländska dotterföretag och filialer. Det betyder att såväl bankens svenska som utländska verksamhet inkluderas i siffrorna om inte annat anges. Således består

storbankernas utlåning av utlåning både till svensk och till utländsk allmänhet. I rapporteringen till Finansinspektionen finns sedan den svenska utlåningen ytterligare nedbruten.

När banker redovisas avses alla bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker och utländska filialer, dock utan de fyra storbankernas bankaktiebolag. Anledningen är att storbankerna annars skulle dominera gruppen. När "bostadsinstitut" redovisas ingår dock storbankernas bostadsinstitut, eftersom det är intressant att följa denna sektor som helhet, och att det finns så få bostadsinstitut utanför de fyra storbankerna.

Gruppen kreditmarknadsbolag redovisas från och med andra kvartalet 2009 exklusive bolag som ingår i någon av storbankskoncernerna. Kreditmarknadsbolag som finansierar särskilda sektorer ingår inte heller i gruppen kreditmarknadsbolag. Bostadsinstituten, som formellt är kreditmarknadsbolag, har också exkluderats från denna grupp i framställningen.

Ett ytterligare problem med denna typ av framställning är att de grupper som redovisas förändras över tiden, exempelvis genom att nya företag tillkommer eller försvinner, eller genom att företag ombildas från en företagskategori till en annan. Under senare år har exempelvis flera värdepappersbolag och kreditmarknadsbolag ombildats till banker och flera sparbanker ombildats till bankaktiebolag. En viktig förändring under inledningen av 2000-talet var den nya lagstiftningen för banker och kreditmarknadsbolag som började gälla vid halvårsskiftet 2004. Genom denna slapp ett antal kreditmarknadsbolag tillståndsplikt.

Rapportering av balans- och resultaträkning lämnas enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2008:14 och uppgifter om Kapitaltäckning och stora exponeringar sker enligt FFFS 2011:45. All inrapporterad information om enskilda företag omfattas av sekretess.

Kontaktperson:

Staffan Boström
Senior analytiker
08-787 82 08
staffan.bostrom@fi.se

Rörelseresultat (Diagram 1–3)

Under det fjärde kvartalet var det små förändringar i rörelseresultatet för samtliga bolagsgrupper förutom i värdepappersbolagen och storbankerna där rörelseresultatet var klart högre än samma kvartal föregående år.

Storbankernas rörelseresultat uppgick under det fjärde kvartalet till 23,3 miljarder kronor. Rörelseresultatet för helåret 2013 uppgick till 91,2 miljarder kronor jämfört med 86,1 miljarder kronor för 2012. Det ökade resultatet beror främst på ett högre provisionsnetto och lägre kreditförluster. Avkastningen på eget kapital uppgick till 11,8 procent.

Rörelseresultatet för gruppen värdepappersbolag steg till 2,1 miljarder kronor jämfört med 1,0 miljarder kronor för helåret 2012.

Utlåning (Diagram 4–8)

Utlåningstillväxten ökade i storbankerna och i sparbankerna under det fjärde kvartalet.

Under 2013 ökade utlåningen med 3,3 procent i storbankerna och 6,2 procent i sparbankerna. I de utländska bankfilialerna minskade utlåningen under 2013 med 4,1 procent.

Storbankernas utlåning till svenska hushåll uppgick till 1 676 miljarder kronor vid utgången av 2013. Det innebär att utlåningen ökade med 5,6 procent under 2013. Utlåningen till företag uppgick vid årets slut till 1 361 miljarder kronor. Det är 0,5 procent högre än ett år tidigare.

Utlåningen till allmänheten, i de mindre kreditmarknadsbolagen, ökade med 8,9 procent under 2013 och uppgick vid utgången av året till 116 miljarder kronor.

Kreditförlustnivån fortsätter att sjunka i alla bankgrupper. Minskningen är särskilt tydlig i bankaktiebolagen och sparbankerna. Kreditförlusterna i storbankerna uppgick under 2013 till 8,8 miljarder kronor vilket motsvarar 0,12 procent av den totala utlåningen.

Inlåning och kapital (Diagram 9–11)

Inlåningen från allmänheten ökade under 2013 med 7,2 procent. Det är betydligt högre än under 2012 då inlåningen steg med 1,9 procent.

I storbankerna ökade inlåningen med 6,8 procent under 2013. Under 2012 var motsvarande ökning 0,2 procent. Det är främst inlåningen från utländsk allmänhet som ökar i storbankerna och den uppgår nu till över 60 procent av deras totala inlåning.

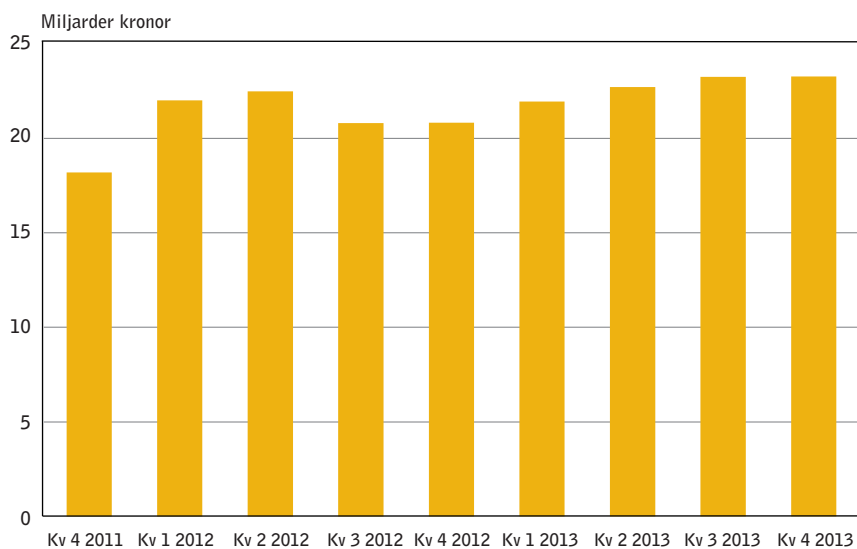
Inlåningen från svenska hushåll uppgår totalt till 1 055 miljarder kronor. Under 2013 ökade inlåningen från svenska hushåll med 5,7 procent. Det är den lägsta tillväxten sedan 2010. Under det fjärde kvartalet minskade inlåningen både i storbankerna, sparbankerna och i de mindre kreditmarknadsbolagen.

Diagram

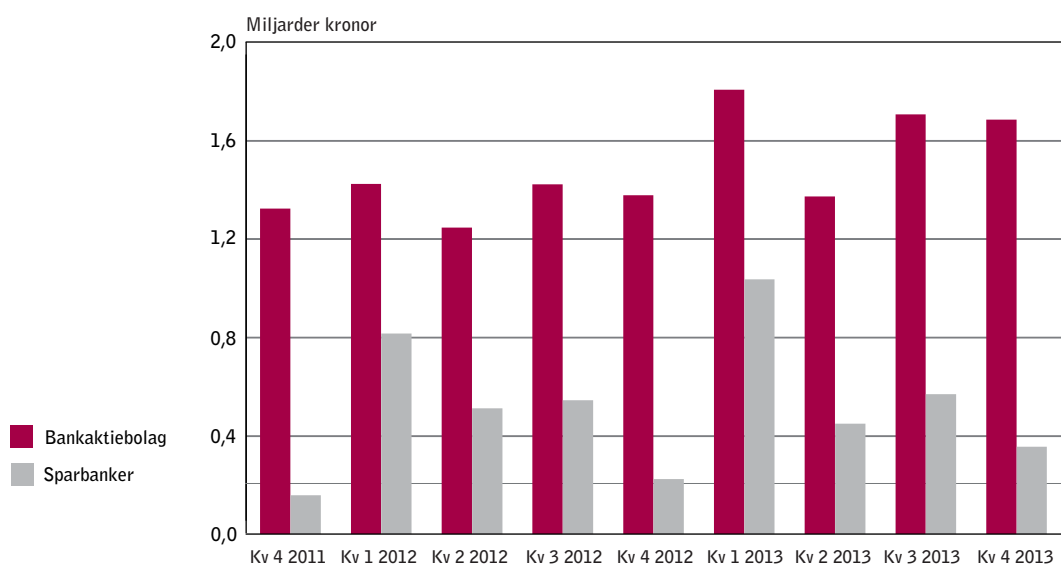
Sedan tredje kvartalet 2010 har SBAB blivit bank och ingår därför nu i gruppen bankaktiebolag i stället för bostadsinstitut. Det påverkar den samlade resultat- och balansräkningen för grupperna bankaktiebolag och bostadsinstitut. Sedan tredje kvartalet 2010 har dessutom Sparbanken Alingsås blivit bankaktiebolag och Sparbanken Finn gått ihop med Sparbanken Gripen AB och bildat Sparbanken Öresund som är ett bankaktiebolag. Det påverkar bland annat samlade resultat- och balansräkningen, in- och utlåningen samt kapitaltäckningsgraden för grupperna bankaktiebolag och sparbanker.

Under det fjärde kvartalet 2012 ombildades Landshypotek AB till bankaktiebolag. Framst påverkar det nya bankaktiebolaget uppgifter avseende utlåning och inlåning från allmänheten. Det har även en viss påverkan på kapital situationen för bankaktiebolagen.

1. RÖRELSERESULTAT (storbanker)

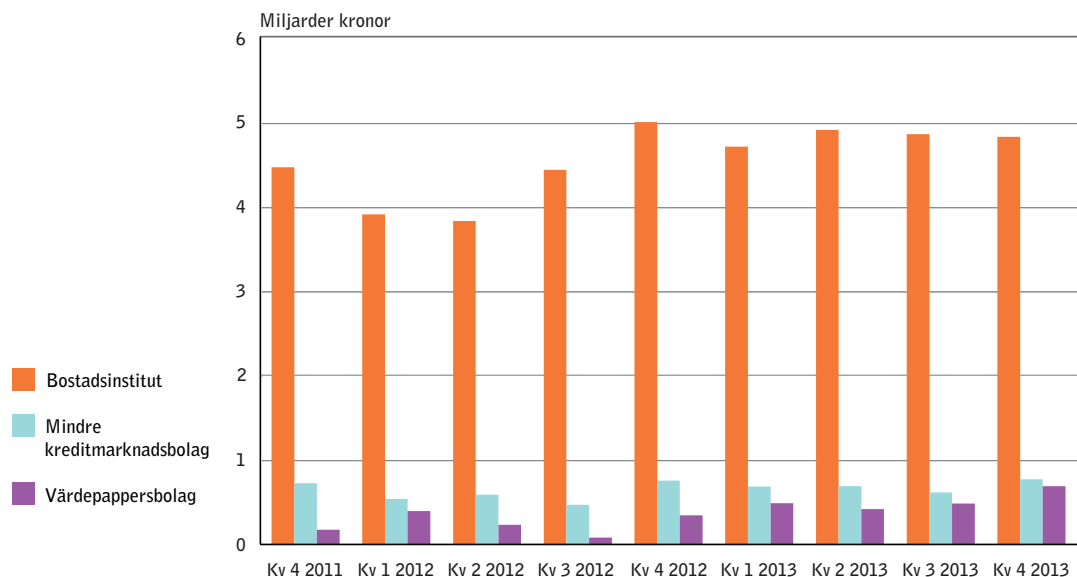

2. RÖRELSERESULTAT (bankaktiebolag och sparbanker)

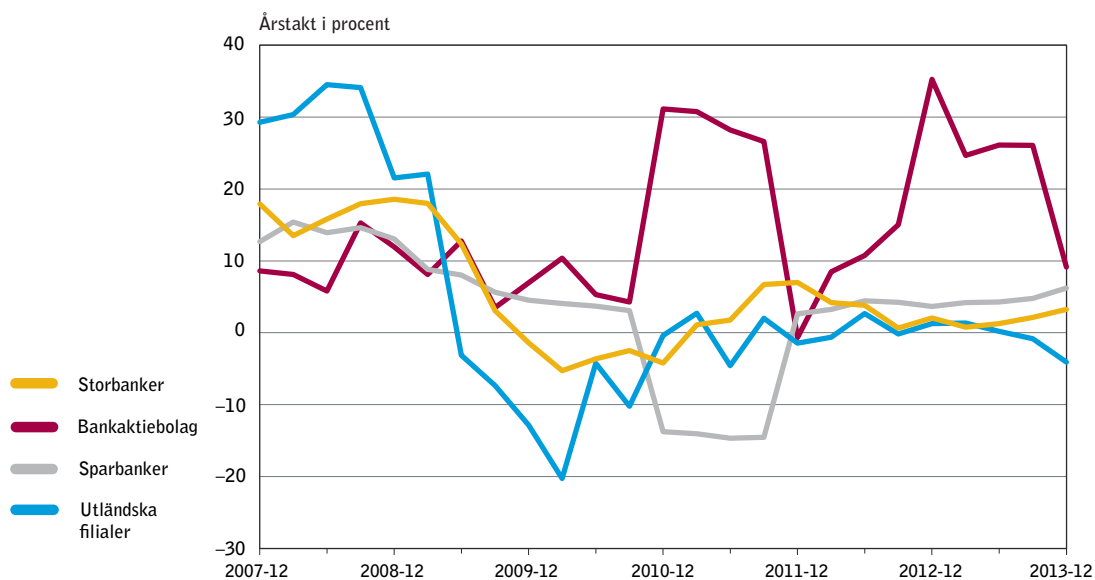

Anmärkning: Se ingress vid diagramavsnittets inledning.

3. RÖRELSERESULTAT (övriga)

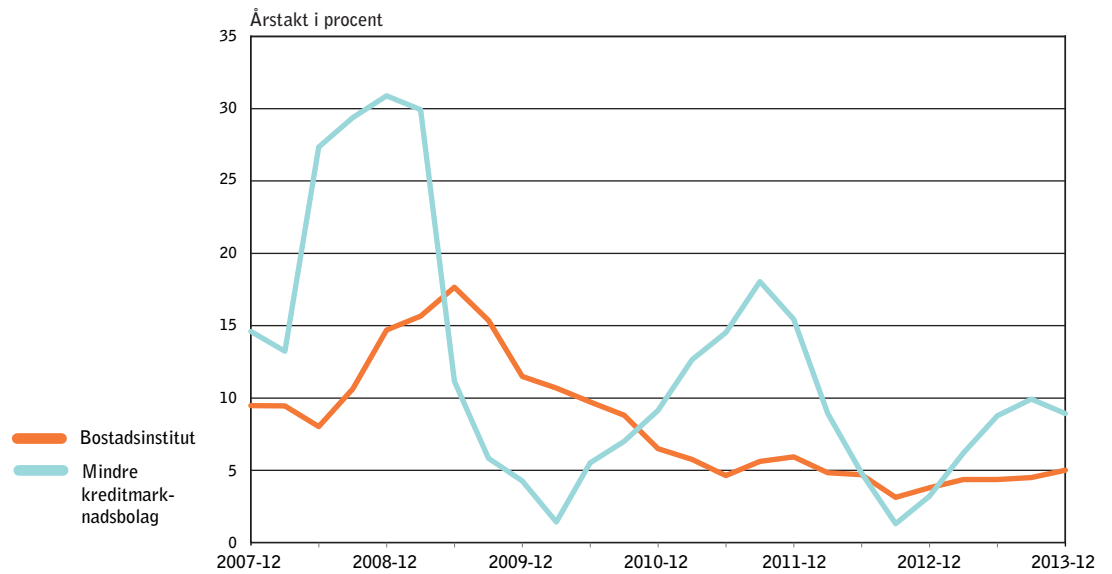

4. FÖRÄNDRING I UTLÅNING TILL ALLMÄNHETEN

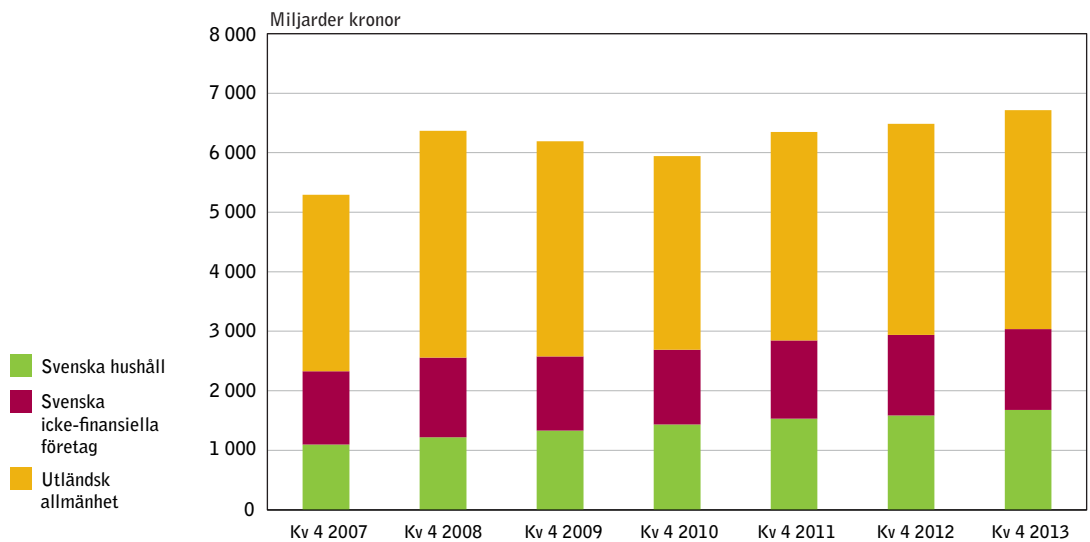
Anmärkning: Förändringen för sparbanker och bankaktiebolag mellan kvartal 4 2010 och kvartal 4 2011 förklaras i ingress vid diagramavsnittets inledning. Utlåning i utländska filialer rensad för återköpsavtal (repor). Se även ingress vid diagramavsnittets inledning avseende förändring under den senaste perioden för bankaktiebolag.

5. FÖRÄNDRING I UTLÅNING TILL ALLMÄNHETEN

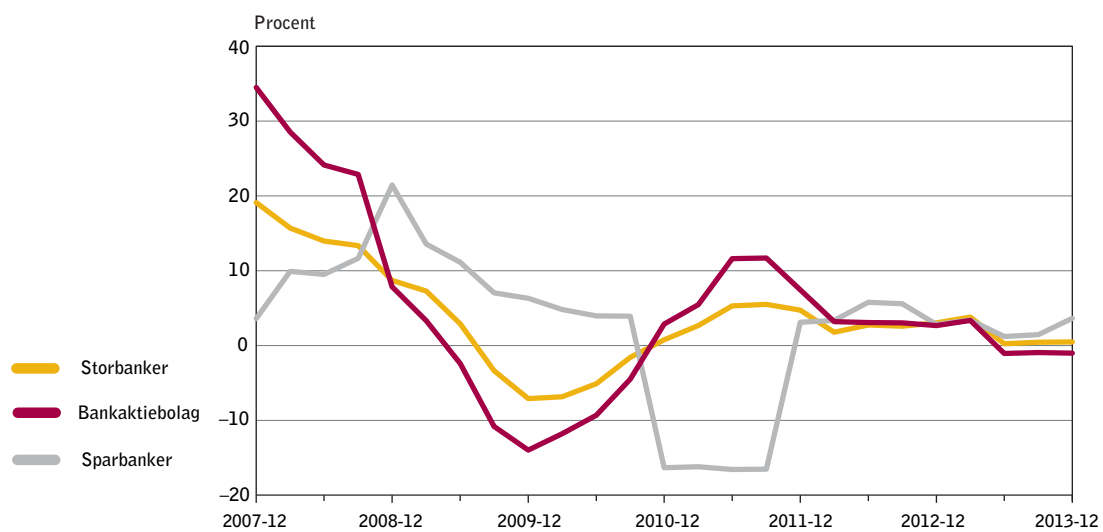

Anmärkning: Se ingress vid diagramavsnittets inledning. För kreditmarknadsbolagen inkluderas leasingobjekt i utlåningen.

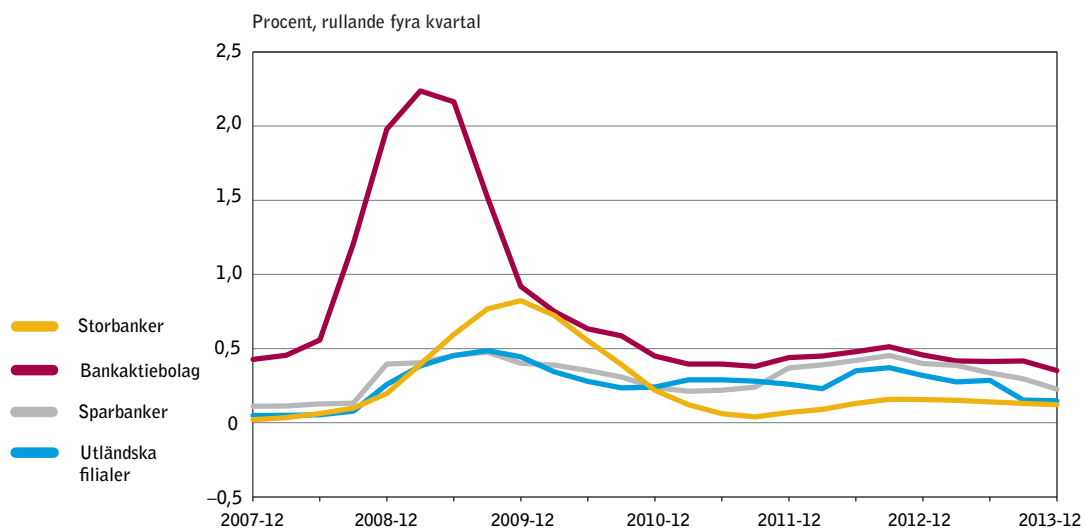
6. SEKTÖRFÖRDELAD UTLÅNING (storbanker)

7. UTLÅNING TILL ICKE-FINANSIELLA FÖRETAG

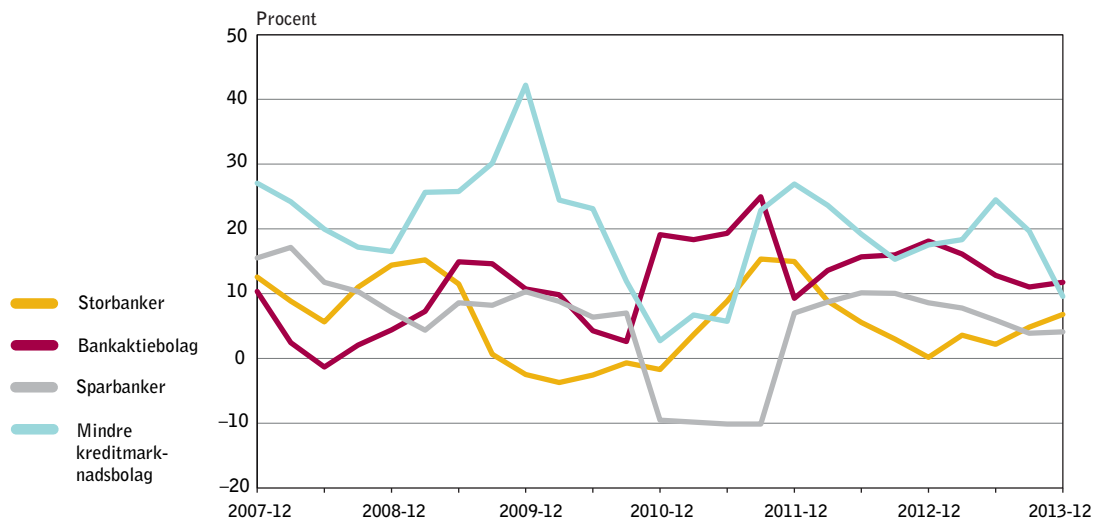
8. KREDITFÖRLUSTER NETTO/LÅN TILL ALLMÄNHETEN

Anmärkning: Se ingress vid diagramavsnittets inledning.

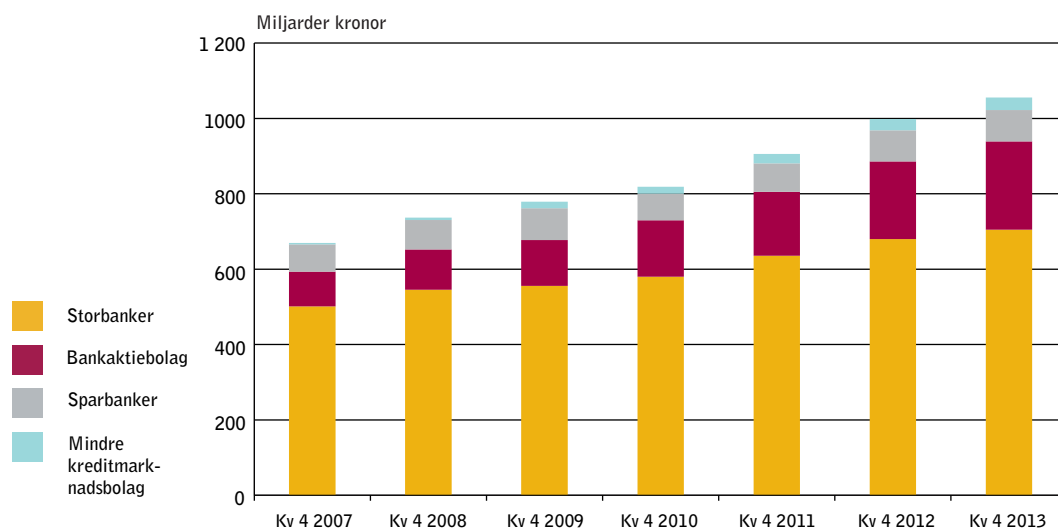

9. FÖRÄNDRING I INLÅNING FRÅN ALLMÄNHETEN

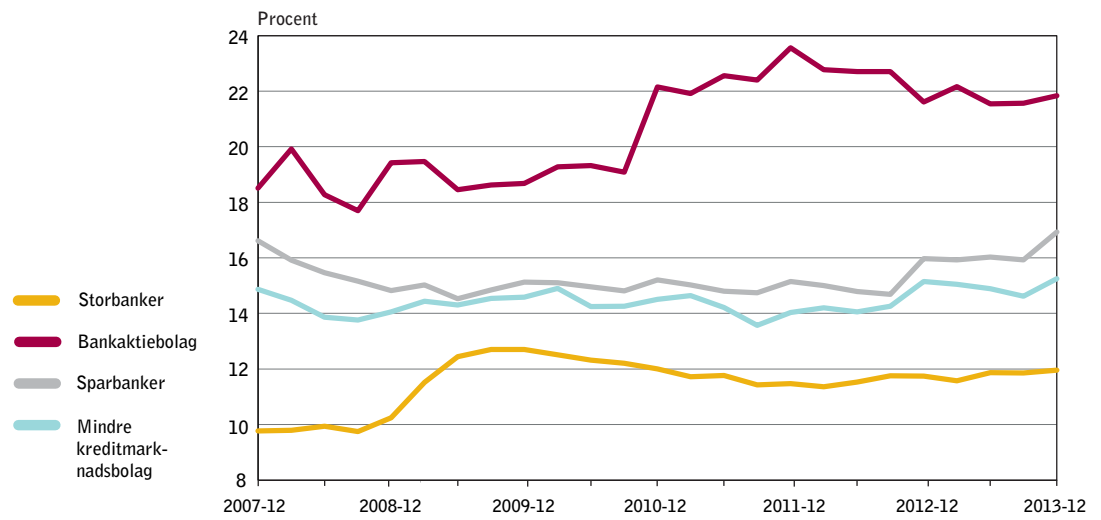

Anmärkning: Förändringen för sparbanker och bankaktiebolag mellan kvartal 4 2010 och kvartal 4 2011 förklaras i ingress vid diagramavsnittets inledning. Se även ingress vid diagramavsnittets inledning avseende förändring under den senaste perioden.

10. INLÅNING FRÅN SVENSKA HUSHÅLL

11. KAPITALTÄCKNINGSGRAD

Anmärkning: Se ingress vid diagramavsnittets inledning.

Definitioner

I rapporten gäller följande definitioner för de nyckeltal, värden och vissa begrepp som presenteras i olika diagram och tabeller.

Inlåning från allmänheten All in- och upplåning från allmänheten, bland andra kommuner och landsting, hushåll och företag (exklusive kreditinstitut och centralbanker).

K/I-tal före kreditförluster: Summa kostnader före kreditförluster dividerat med summa intäkter.

Kapitalbas: Summa primärt och supplementärt kapital efter vissa avräkningar samt totalt utvidgad kapitalbas. I primärt kapital ingår främst eget kapital men också till exempel periodens resultat och kapitaltillskott under vissa förutsättningar. Supplementärt kapital består huvudsakligen av förlagslån. Det primära kapitalet ska utgöra minst hälften av kapitalbasen.

Kapitalbehov övriga risker: För andra risker än de som finns med under kapitalkravet och som bolagen har identifierat i sin egen verksamhet ska bolagen beräkna ett kapitalbehov. Storbankerna rapporterar inte detta kapitalbehov till Finansinspektionen. Företagets kapitalbas ska minst motsvara summan av det totala kapitalkravet och kapitalbehov för övriga risker (det samlade kapitalbehovet).

Kapitaltäckningskvot: Kapitalbasen dividerat med totalt kapitalkrav. Till och med 2006 rapporterades kapitaltäckningsgrad. En kapitaltäckningskvot på 1 motsvarar en kapitaltäckningsgrad på 8 procent.

Kreditförluster, netto: Periodens totala kostnader för kreditförluster. Hela eller den del av lånefordran som företaget bedömer att det inte kan driva in från låntagaren eller få in genom att realisera säkerheten.

Kreditinstitut: Samlingsbeteckning för banker och kreditmarknadsföretag.

Nettoresultat: Verksamhetens resultat efter skatt.

Nettoresultat av finansiella transaktioner: Här redovisas;

1. nettovinster eller nettoförluster av handel med dels finansiella instrument som innehas för handel (inklusive derivat) eller som utgör finansiella tillgångar som kan säljas, dels ädla metaller,
2. andra redovisade värdeförändringar på sådana finansiella instrument som avses i 1 och ädla metaller, och
3. nettovinster eller nettoförluster av valutatransaktioner samt andra redovisade värdeförändringar av tillgångar och skulder i utländsk valuta i den mån de kan hänföras till valutakursförändringar.

Osäkra lånefordringar: En lånefordring där det skett en individuell nedskrivningsprövning och där det finns objektiva omständigheter som lett till att tillgången har skrivits ned. Beloppet för denna fordran redovisas exklusive den specifika reservering som bedömts vara nödvändig.

Primärkapital: Se Kapitalbas.

Provisionsnetto: Intäkter för lämnade tjänster minus kostnader för mottagna tjänster, i den mån de inte är att betrakta som ränta.

Räntabilitet eller avkastning på eget kapital: Rörelseresultatet i förhållande till periodens genomsnittliga beskattade egna kapital.

Räntenetto: Ränteintäkter minus räntekostnader, för vissa grupper inkluderar också leasingintäkter minus avskrivningar på leasingobjekt.

Räntenettomarginal: Räntenetto dividerat med räntebärande tillgångar. I

räntebärande tillgångar ingår: utlåning kreditinstitut, utlåning allmänheten, kassa, belåningsbara statsskuldförbindelser och obligationer och andra räntebärande värdepapper. Dessa tillgångar beräknas som genomsnitt per rullande tolv månadersperiod. Räntenettet beräknas också per rullande fyra kvartalsperiod.

Räntepunkter: Eller baspunkter. En räntepunkt motsvarar en hundra del procentenhet. Till exempel, en sänkning av reporäntan med 0,25 procentenheter är en sänkning med 25 räntepunkter.

Rörelseresultat: Verksamhetens resultat före extraordinära intäkter, kostnader, bokslutsdispositioner, skatt och efter kreditförluster.

Totalt kapitalkrav: Det minimikrav på kapital som företagen ska hålla för kredit-, marknads- och operativa risker beräknat enligt lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar samt Finansinspektionen föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2011:38) om kapitaltäckning och stora exponeringar. För storbankerna ingår kapitaltillägg enligt övergångsreglerna som innebär en gradvis anpassning av kapitalkravet mellan Basel 1 och Basel 2-reglerna.

Utlåning till allmänheten: Allt som inte definieras som utlåning till kreditinstitut är mot allmänheten. Med kreditinstitut avses följande av SCB:s sektorkoder: 211, 212, 213, 214, 215, 217, 221 och 223. För vissa grupper inkluderas leasingobjekt i utlåningen.

Företagen

Definitioner av i rapporten förekommande grupper och företagskategorier.

Företagen i respektive bolagsgrupp finns i statistikbilagan som publiceras tillsammans med denna kreditmarknadsbarometer.

Banker: Bankaktiebolag, medlemsbanker, sparbanker och utländska bankers filialer

Bankaktiebolag: Bankaktiebolag exkl. Swedbank AB, Nordea Bank AB (publ), Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) och Svenska Handelsbanken AB (publ)

Bostadsinstitut: Bostadsfinansierande företag

Kreditinstitut: Samlingsbeteckning för banker och kreditmarknadsföretag.

Mindre kreditmarknadsbolag: Kreditmarknadsföretag exkl. företag som ingår i någon av storbankskoncernerna samt företag som finansierar särskilda sektorer.

Sparbanker: Sparbanker

Storbanker: Större bankkoncerner

Utländska filialer: Utländska bankers filialer

VP-(värdepappers) bolag: Värdepappersbolag, exklusive kraft- och råvarubolag.

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon 08-787 80 00
Fax 08-24 13 35
finansinspektionen@fi.se

www.fi.se